

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII I PRZYRODY w Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 im. Jana Długosza w Radomiu

Przedmiotowy System Oceniania z biologii opracowano na podstawie dokumentów:

- 1) Podstawę programową kształcenia ogólnego,
- 2) Rozporządzenie MEN w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów,
- 3) Statut i Wewnątrzszkolny System Oceniania,
- 4) Program nauczania biologii „Puls Życia” Nowa Era i „Biologia” WSiP

Uczniowie na początku każdego roku szkolnego informowani są o wymaganiach edukacyjnych i sposobach sprawdzania osiągnięć przez nauczyciela przedmiotu podczas zajęć lekcyjnych.

1. Wymagania dotyczące podręczników

Nauczyciel przedmiotu informuje uczniów i rodziców o wymaganych podręcznikach i zeszytach ćwiczeń. Oprócz podręczników i zeszytów ćwiczeń uczniowie mają obowiązek prowadzenia zeszytów przedmiotowych.

2. Ocenianie wiadomości i umiejętności:

Oceniamy:

a. wiadomości przedmiotowe:

- Zgodnie z programem nauczania i kryteriami wynikającymi z podstaw programowych.

b. umiejętności przedmiotowe:

- planowanie prostych eksperymentów,
- analizowanie i interpretowanie wyników obserwacji i eksperymentów,
- gromadzenie danych,
- dostrzeganie związków przyczynowo – skutkowych,
- porównywanie i wnioskowanie,
- wykonywanie prostych wykresów, diagramów i ich interpretowanie,
- posługiwanie się środkami technicznymi,
- korzystanie z różnych źródeł informacji.

c. postawę ucznia i jego aktywność:

- pracę w grupie,
- dyskusję,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedzialność za podjęte zadania,
- kreatywność.

3. Formy podlegające ocenie:

a. odpowiedzi ustne (obejmujące materiał z jednej, dwóch lub trzech ostatnich lekcji)

b. formy pisemne:

1. kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiedziane),
2. testy, sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem)

Stwierdzenie niesamodzielnej pracy ucznia podczas kartkówki, na sprawdzianie lub teście wiąże się z otrzymaniem oceny niedostatecznej oraz zakończeniem pracy. Przez niesamodzielną pracę należy rozumieć min.: odwracanie się, rozmawianie, odpisywanie, przepisywanie, itp.

c. aktywność na lekcji - wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi na lekcji, praca w grupie, obserwacja doświadczeń i wyciąganie wniosków itp.).

Aktywność na lekcji oznaczana będzie znakiem plus (+) lub minus (-) w „Klasowym zeszytcie aktywności” lub w zeszytcie ucznia

Plusy uczeń może uzyskać : uczestnicząc aktywnie w zajęciach, wykazując się wiedzą i umiejętnościami niepodlegającemu ocenianiu w innej formie (np. krótka odpowiedź na pytanie, rozstrzygnięcie problemu, praca w grupie), przynosząc z własnej inicjatywy pomoc przydatną na danych zajęciach lub wykonując inne działania dodatkowe nieobjęte ocenianiem w innej formie (za 5 plusów uczeń uzyskuje ocenę bardzo dobrą)

Minusy uczeń może otrzymać przede wszystkim za brak zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń potrzebnych na zajęciach, a także za brak udzielenia odpowiedzi na zadane przez nauczyciela pytanie dotyczące tematu zajęć i niebranie aktywnego w nich udziału (za 3 minusy uczeń uzyskuje ocenę niedostateczną)

d). umiejętności doskonalone w domu (praca domowa).

Plusy i minusy są również wstawiane za pracę domową lub jej brak (dotyczy to pracy domowej z niewielkiej partii materiału np. jedno ćwiczenie) – za 3 plusy uczeń uzyskuje ocenę bardzo dobrą, a za 3 minusy – niedostateczną, którą można poprawić tylko na następnej lekcji biologii lub przyrody.

e). prace dodatkowe

Opracowanie referatu, pomocy multimedialnych na zadany temat, opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki, okazy wzbogacające zbiory itp. – uczeń otrzymuje ocenę w skali celujący – bardzo dobry – dobry – dostateczny – dopuszczający.

g). czynny udział w zajęciach pozalekcyjnych oraz zdobycia wyróżnień oraz uzyskania tytułu laureata w konkursach przedmiotowych związanych z poszerzaniem i gruntowaniem wiadomości uczeń otrzymuje dodatkowe oceny (także celujące).

3. Kryteria oceniania:

a).W przypadku wypowiedzi pisemnych przyjmuje się skalę przeliczaną na oceny wg kryteriów:

niedostateczny	0 – 38 %
dopuszczający	39 – 53 %
dostateczny	54 – 72 %
dobry	73 – 86 %
bardzo dobry	87 – 96 %
celujący	97 - 100 %

b).Uczeń ma prawo do zgłoszenia przed lekcją, bez żadnych konsekwencji dwa razy w semestrze tzw. nieprzygotowanie do lekcji (z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów, kartkówki oraz lekcji powtórzeniowych). W pozostałych przypadkach konieczne jest usprawiedliwienie od rodzica. Nieprzygotowanie musi być zgłoszone na początku zajęć (najpóźniej podczas sprawdzania listy obecności). Za każde następne uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną lub minus. Nieprzygotowania niewykorzystane w I półroczu nie przechodzą na II półrocze.

c).Klasyfikacji semestralnej i rocznej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych, przy czym większe znaczenie mają oceny ze sprawdzianów i testów, w drugiej kolejności są odpowiedzi ustne i kartkówki. Inne oceny mają charakter wspomagający.

4. Ogólne kryteria ocen bieżących, klasyfikacyjnych, śródrocznych i rocznych:

- **Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:**
 - opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej
 - posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania dla danej klasy,
 - potrafi selekcjonować i hierarchizować wiadomości,
 - samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności
 - z powodzeniem bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,
 - pod okiem nauczyciela prowadzi własne prace badawcze,
 - aktywnie uczestniczy w zajęciach oraz stosuje wiadomości w sytuacjach bardzo trudnych.
 - wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe
 - współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera
 - wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) w tworzeniu wypowiedzi
- **Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:**
 - opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej
 - samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności
 - umie samodzielnie interpretować zjawiska,
 - odpowiedź jest wyczerpująca, bezbłędna, samodzielna, uwzględniająca język przedmiotowy i adekwatna do poziomu wymagań na ocenę bardzo dobrą,
 - aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych oraz konkursach przedmiotowych z zakresu biologii lub przyrody
 - stosuje wiadomości w sytuacjach trudniejszych.
 - wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe
- **Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:**
 - w większości opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej
 - odpowiada samodzielnie, zgodnie z wymaganiami na ocenę dobrą,
 - właściwie stosuje terminologię przedmiotową,
 - samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela - trudne
 - aktywnie uczestniczy w zajęciach oraz stosuje wiadomości w sytuacjach typowych,
 - rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod,
 - samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałami źródłowymi,
 - wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe
- **Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:**
 - częściowo opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej
 - samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe, trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela
 - udziela odpowiedzi, która zawiera małe błędy,
 - jego odpowiedź jest samodzielna, lecz niepełna, zgodna z wymaganiami podstawowymi na ocenę dostateczną
 - opanował wiadomości podstawowe i z niewielką pomocą nauczyciela potrafi rozwiązywać podstawowe zależności,
 - próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko
 - rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach
 - wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy

- **Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:**
 - opanował w niewielkim stopniu wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej
 - udziela odpowiedzi zgodnej z wymaganiami koniecznymi, obejmującej wiedzę i umiejętności proste, łatwe do opanowania i zapamiętania dla każdego ucznia, niezbędne do dalszej edukacji, często przydatne w życiu,
 - większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela
 - nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela
 - pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy
 - często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby

- **Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:**
 - nie opanował nawet podstawowych wiadomości i umiejętności zapisanych w podstawie Programowej, ma bardzo duże braki
 - nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela
 - udziela odpowiedzi, która zawiera poważne błędy merytoryczne, odpowiedź jest niesamodzielna i pomija najważniejsze kwestie.
 - zaniedbuje wykonywanie prac domowych
 - nie przejawia żadnej aktywności na lekcjach i nie angażuje się w pracę grupy
 - wykazuje się niechęcią do nauki i często lekceważącym podejściem do przedmiotu

5. Zasady przeprowadzania sprawdzianów:

- a). Prace klasowe po zakończony dziale są zapowiedziane tydzień wcześniej i wpisane do terminarza
- b). Kartkówki (zapowiedziane i niezapowiedziane) obejmują obszar wiedzy i umiejętności do trzech ostatnich lekcji, a oceny z nich uzyskane nie podlegają poprawie. Mogą się one odbyć na każdej lekcji i w dowolnym jej momencie

6. Zasady poprawiania ocen:

- a) Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu lub testu w terminie 14 dni od otrzymania pracy (po uzgodnieniu z nauczycielem)
- b) Uczeń może poprawić ewentualnie oceny wyższe od niedostatecznej, ale po uzgodnieniu z nauczycielem.
- c). Uczniowie mogą poprawić ocenę ze sprawdzianu tylko jeden raz
- d) Poprawy prac klasowych odbywają się na lekcji biologii lub przyrody
- e). Jeżeli uczeń z przyczyn losowych – spowodowanych tylko chorobą (nieobecność usprawiedliwiona, powyżej 7 dni) opuścił sprawdzian, ma obowiązek napisać go w terminie do 14 dni od powrotu do szkoły, po uzgodnieniu z nauczycielem.
- f). W innym przypadku, gdy nieobecność na sprawdzianie spowodowana była wyjazdem lub przypadła po feriach zimowych, wiosennych lub dniach wolnych od zajęć dydaktycznych przyznanych przez dyrektora szkoły, nauczyciel ma prawo zweryfikować wiedzę ucznia ujętą na sprawdzianie, na pierwszej wolnej lekcji przedmiotowej po powrocie ucznia do szkoły.
- g). Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeśli był nieobecny w dniu pisania testu (sprawdzianu i nie przedstawił usprawiedliwienia, a także gdy odmówił pisania pracy.
- h). Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub testu w określonym terminie, wówczas ma obowiązek napisać sprawdzian (test) w innym terminie, ustalonym z nauczycielem;
- i). Nauczyciel może wyrazić zgodę na poprawę ocen z kartkówek lub zadań domowych.

6. Sposoby informowania uczniów i rodziców.

1. Na pierwszej lekcji biologii lub przyrody uczniowie zostają zapoznani z powyższym PSO oraz wymaganiami na poszczególne oceny.
2. Oceny cząstkowe są jawne, oparte o kryteria oceniania.
3. Wszystkie prace pisemne nauczyciel przechowuje w szkole, przy czym są one do wglądu dla uczniów (na lekcji poświęconej omówieniu wyników sprawdzianu) oraz ich rodziców (w pierwszy poniedziałek miesiąca) .
4. Prace pisemne są przechowywane w szkole do końca bieżącego roku szkolnego.
5. O ocenach cząstkowych z przedmiotu informuje rodziców wychowawca (zeszyt kontaktów). O ocenach cząstkowych lub końcowych za pierwszy semestr informuje się rodziców na zebraniach rodzicielskich, udostępniając zestawienie ocen lub w czasie indywidualnych spotkań z rodzicami.
6. Miesiąc przed końcem półrocza i roku szkolnego nauczyciel informuje ucznia o przewidywanej ocenie.
7. Informacje o przewidywanych ocenach niedostatecznych (zarówno na półrocze, jak i koniec roku) są podpisane przez rodzica danego ucznia

7. Ocenianie zeszytu przedmiotowego.

Na ocenę mają wpływ następujące czynniki: estetyka, kompletność notatek i poprawność merytoryczna zapisów lekcyjnych. Oceny uczeń otrzymuje za wybrane prace domowe.

8. Wymagania edukacyjne w stosunku do uczniów z pisemną opinią Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej

Uczniowie z opinią Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie z orzeczeniem o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani według zaleceń poradni. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb uczniów.

Opracowały: Agnieszka Witkowska, Agnieszka Wojtkun